

KATARZYNA GACA, MIROSŁAW M. MICHALSKI, MARIA SZELĄGIEWICZ,
RAJMUND SOKÓŁ, JAN SIEMIONEK*

Inwazje nicieni u psów–pacjentów lecznic weterynaryjnych

Katedra Parazytologii i Chorób Inwazyjnych oraz *Katedra Epizootiologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej AR-T,
ul. Oczapowskiego 13, 10-957 Olsztyn

Gaca K., Michalski M. M., Szelażewicz M., Sokół R., Siemionek J.
Infections with nematodes in dog–patients of veterinary clinics

Summary

The aim of the study was to investigate the prevalence of endoparasite infections in dogs taken care of in clinics in Olsztyn. Determining the prevalence of infections was based on faecal examination using standard coprological methods. Only nematode eggs were found. Of 157 faecal samples, 27% were positive. Among females, 40% of samples were positive, whereas among males – 14%. All infected animals were over 18 months old. The most prevalent nematodes were *Ancylostoma caninum* (18%) and *Toxocara canis* (7%). In dogs dewormed during the year preceding investigation, the prevalence of infection was 7%, while in unwormed ones – 33%.

Niektóre inwazje pasożytnicze psów jak *Toxocara canis* i *Echinococcus sp.*, to zoonozy, stąd wiele laboratoriów prowadzi stałe badania kału tych zwierząt przyprawdzanych do lecznic (2, 4, 6, 8), a także odchodów pozostawianych na trawnikach, skwerach itp. (3, 5, 7, 10, 11, 14). Badania te wykazały, że najczęściej występującymi pasożytami psów miejskich są *Ancylostoma caninum* (3-50%), *Toxocara canis* (1-50%), *Toxascaris leonina* (1-12%) oraz *Trichuris vulpis* (0, 1-20%). Inne inwazje, np. przywr i tasiemców, występują rzadko.

Celem badań była ocena ekstensywności inwazji nicieni i tasiemców występujących u psów przyprawdzanych do niektórych olsztyńskich lecznic w związku z narastającym zanieczyszczeniem odchodami terenów rekreacyjnych i placów zabaw stanowiących zagrożenie sanitarne dla dzieci.

Material i metody

Badania przeprowadzono w maju i wrześniu 1996 r. na 157 próbach świeżego kału, dostarczonego przez właścicieli psów do trzech olsztyńskich lecznic. 80 prób pochodziło od suk, w tym 15 od suk w wieku poniżej 18 miesięcy, a 77 od psów, w tym 10 od psów w wieku poniżej 18 miesięcy. Spośród badanych zwierząt 15 psów (19%) i 11 suk (14%) było odrobaczanych w ciągu roku przed badaniem.

Każdą próbę kału najpierw rozdrabniano igłą preparacyjną i oglądano (badanie na obecność członów tasiemców i dorosłych postaci nicieni), a następnie poddano badaniu metodą flotacji oraz dekantacji w celu wykrycia i identyfikacji jaj pasożytów.

Wyniki i omówienie

W badanych próbach stwierdzono występowanie wyłącznie jaj nicieni. Dotkniętych inwazją było 27% badanych zwierząt. Odsetek zarażonych suk wynosił 40, a psów 14, przy czym wszystkie zwierzęta miały więcej niż 18 miesięcy. Zwierzęta odrobaczane w roku poprzedzającym badanie były zarażone w 7%, podczas gdy odrobaczane wcześniej – w 33%. Najczęściej stwierdzanym nicieniem była *Ancylostoma caninum*, która występowała u 28 zwierząt (18% badanej grupy i 67% prób dodatnich). Jaja *Toxocara canis* wykryto w 11 próbach (7% i 41% prób dodatnich). Znacznie rzadziej w kale występowały jaja *Toxascaris leonina* i *Trichocephalus vulpis*, które stwierdzono u 1% badanych psów. W badanej populacji suki były zarażone nicieniami w znacznie większym stopniu niż psy. Niektórzy autorzy (1, 8) stwierdzali odwrotną zależność, tłumacząc częstsze zarobaczenie samców ich skłonnościami do włóczęgostwa. Młode psy wg opinii niektórych autorów (1, 8, 9) są częściej dotknięte inwazją nicieni lub tasiemców, co nie znajduje potwierdzenia w niniejszych badaniach. Uzyskane wyniki wskazują, że dorosłe zwierzęta są częstszym źródłem zanieczyszczenia środowiska formami inwazyjnymi nicieni.

W podobnych badaniach przeprowadzonych w innych krajach, ekstensywność inwazji nicieni u psów była zbliżona do stwierdzonej w niniejszej pracy i wynosiła: we Włoszech (okolice Bolonii oraz Neapolu) odpowiednio 37,5% i 39,7% (9, 13), w Belgii 36,1% (16), w USA (Filadelfia) 34,8% (8). W tych krajach

najczęściej występującym pasożytem była *Toxocara canis*. Tę pozorną niezgodność prezentowanych wyników z danymi z piśmiennictwa może zapewne tłumaczyć fakt, że w badaniach własnych dotknięte inwazją były tylko dorosłe psy, podczas gdy *T. canis* jest pasożytem głównie młodych zwierząt. Wydają się to potwierdzać wyniki badań autorów (6, 15), którzy stwierdzili niewielką tylko ekstensywność inwazji tej glisty u młodych psów – odpowiednio 1% i 8%. Według badań innych autorów dość zróżnicowana u psów jest ekstensywność inwazji *Ancylostoma caninum*, wynosząca od 3% do 34%, a nawet 50% (4, 12, 15). Wszyscy wymienieni autorzy stwierdzili obecność włosogłówki w niewielkim tylko odsetku prób.

W miastach zarobaczone psy mogą stanowić zagrożenie pasożytami dla ludzi, tym bardziej, że nie zawsze występują u nich kliniczne objawy inwazji (1). Przeprowadzone badania wskazują, że jednak regularna kontrola parazytologiczna kału i odrobaczanie psów przynajmniej raz do roku obniża czterokrotnie odsetek zarażonych zwierząt, zmniejszając przez to zagrożenie dla ludzi.

Piśmiennictwo

1. Emde C.: Prakt. Tierarzt 69, 19, 1988.
2. Gothe R., Reichler J.: Tierarztl. Praxis 13, 61, 1990.
3. Gundlach J. L., Tomczuk K., Sadzikowski A.: Mat. XVI Zjazdu PTP, Poznań 12-13 września 1991, s. 63.
4. Haralabidis S. T., Papazachariadou M. G., Koutinas A. F., Rallis T. S.: J. Helminth. 62, 45, 1988.
5. Jansen J., van Knapen F., Schreurs M., van Wijngaarden Th., Van Knapen F.: Tijdschr. Diergeneesk. 118, 611, 1993.
6. Jordan H. E., Mullins S. T., Stebbins M. E.: J. Am. vet. med. Ass. 203, 547, 1993.
7. Kasieczka J.: Wien. tierarztl. Mschr. 71, 176, 1984.
8. Kirkpatrick C. E.: Vet. Parasitology 30, 113, 1988.
9. Martini M., Poglayen G., Minerva N., Zanangeli A.: Ann. Ist. sup. Sanita 28, 477, 1992.
10. Marx M. B.: Prim. Care: Clinics Off. Pract. 18, 153, 1991.
11. Okulewicz A., Zlotorzyska J., Czulowska A.: Wiad. Parazytol. 40, 193, 1994.
12. Ricci G., Patuelli A., La-Monaca G., Monaca G-la.: Nuova Vet. 39, 978, 1984.
13. Sanna V., Quesada A., Cringoli G., Manzo G., Sanna G.: Acta med. vet. 39, 19, 1993.
14. Szelażewicz M., Sokół R., Gaca K., Michalski M. M., Bah M. M.: Medycyna Wet. 52, 452, 1996.
15. Thompson R. C. A., Meloni B. P., Hopkins R. M., Deplazes P., Reynoldson J. A.: Aust. vet. J. 70, 268, 1993.
16. Vanparijs O., Hermans L., van der Flaes L.: Vet. Parasitol. 38, 67, 1991.

Adres autora: dr Katarzyna Gaca, ul. Pawia 12, 11-041 Olsztyn

POLSKIE TOWARZYSTWO NAUK WETERYNARYJNYCH SEKCJA HIGIENY I TECHNOLOGII ŻYWNOŚCI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

organizuje Sesję naukową nt.

PROBIOTYKI W ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIU

Referaty:

1. Prof. dr hab. Edmund K. Prost: *Probiotyki – charakterystyka*
2. Prof. dr hab. Zdzisława Libudzisz, Politechnika Łódzka: *Probiotyki w mleku i produktach mlecznych*
3. Dr hab. Irena Usajewicz, AR-T Olsztyn: *Probiotyki w żywieniu ludzi*
4. Prof. dr hab. Eugeniusz Grela, AR Lublin: *Probiotyki w żywieniu zwierząt*
5. Prof. dr hab. Witold Podkówka, AT-R Bydgoszcz: *Probiotyki w konserwacji pasz*

Postery:

Dr Alicja Siuta, AR Kraków:

- *Zastosowanie niektórych krajowych probiotycznych dodatków paszowych w odchowcie prosiąt*
- *Ocena wydajności i jakości mleka kóz żywionych probiotycznym dodatkiem paszowym*

Miejsce obrad:

Lublin, Pałac Czartoryskich, Plac Litewski 2

Termin:

19 czerwca (piątek) 1998 r., godz. 10⁰⁰

Koszty uczestnictwa:

60,- zł; wpłaty na konto PKO II O/Lublin, nr 10203150-112947-270-1-111

Zgłoszenia:

dr Krzysztof Libelt, sekretarz Sekcji, ul. Akademicka 12,
20-033 Lublin, tel. (081) 445-67-52 lub 445-68-08, fax (081) 533-29-12